

El Parlament balear aprova l'ecotaxa

El Parlament balear va aprovar l'anomenada ecotaxa, això és: un impost que gravarà l'estada turística, amb una mitjana d'un euro per persona i dia, per crear un fons de rehabilitació de zones naturals que serveixi per començar a canviar el model turístic balear i apostar per una major qualitat que permeti redreçar una situació sagnant quant a consum de recursos ambientals.

El moment: les 12.52 h del dimarts dia 10 d'abril. El lloc: el Parlament de les Illes Balears. L'esdeveniment: allò que el Govern balear, presidit per Francesc Antich, havia qualificat com a dia històric per a les Illes Balears. Cent minuts més tard, la conclusió: per 31 vots a favor i 28 en contra va quedar aprovada l'anomenada popularment ecotaxa. I, oficialment, la Llei de l'impost sobre estades a empreses turístiques d'allotjament.

L'expectació que va viure el Parlament va ser màxima. A més de l'habitual presència de redactors parlamentaris de la premsa balear —reforçats per a l'ocasió amb comentaristes—, la cambra balear va ser punt d'atenció i trobada de premsa i mitjans de comunicació arribats des de diversos punts de l'estat i, també, d'Alemanya. No era només atenció mediàtica. Un parell d'hores després d'aprovar-se l'ecotaxa a Palma, a Madrid el ministre d'Hisenda, Cristóbal Montoro, va anunciar que el Govern central presentarà un recurs d'inconstitucionalitat contra aquesta llei.

Tot plegat era el cim d'una història que es remunta, gairebé, al mateix moment de la signatura del Pacte de Progrés, el juliol de 1999.

El projecte d'Antich. L'ecotaxa no és una simple llei. Possiblement sigui la iniciativa legislativa més important que aprova el Parlament de les Balears durant la legislatura. A més, té una especial càrrega política del president, Francesc Antich. Efectivament, en el Pacte de Progrés, signat entre PSIB, PSM, EU—Els Verds, UM, Pacte d'Eivissa i

COP de Formentera, no hi ha una referència explícita a l'aprovació de l'ecotaxa com un dels objectius. L'única referència és que es faran estudis sobre la viabilitat d'imposar-la. Feia l'efecte que havia de ser un projecte que es negociaria durant aquesta legislatura i, si hi havia acord entre els partits, s'aprovaria a la següent. Però no. Francesc Antich va anunciar el setembre de 1999 que es negociaria, s'aprovaria i es posaria en pràctica en aquesta primera legislatura. De fet, el president va fer de l'ecotaxa un símbol de la seva presidència.

Les negociacions s'endevinaren tot d'una com una tasca complicada. D'una banda, el conseller de Turisme, Celestí Alomar, va ser l'encarregat de negociar amb els hotelers; de l'altra, el mateix president intentà consensuar el projecte amb els socis de Govern i Pacte.

L'acord polític no va ser especialment difícil, si bé s'hagueren de superar reticències. Reticències dels que preferien intentar una via de finançament directe de Madrid, i, també, dels que consideraven que l'ecotaxa, més que una via de finançament, hauria de ser un instrument per aconseguir que l'allau turística fos menor, i desactivés l'arribada dels que menys poder adquisitiu tenen. A pesar de les diferències, es pogué arribar a un acord de mínims acceptable per tothom.

La part de la negociació amb els hotelers va ser molt més dura i desagradable. Celestí Alomar és una persona de llarga biografia relacionada amb la política turística. Va ser membre de l'equip de la conselleria turística que dirigia el conseller Jaume Cladera, durant els governs

A l'esquerra, el president balear, Francesc Antich, i a la dreta, l'actual conseller de Turisme del Govern, Celestí Alomar. L'ecotaxa és, possiblement, la iniciativa legislativa més important que aprovarà el Parlament de les Illes Balears durant la present legislatura.

de Canellas. Posteriorment, va ser assessor del ministeri de Turisme en el darrer Govern central del PSOE.

Per la seva preparació i biografia, era el perfecte conseller. El "sector" (així s'autoanomena el sector hotelier balear) el rebé amb tranquil·litat. Possiblement era considerat com un dels "seus". Fonts del mateix executiu d'Antich han explicat alguna vegada que per ventura el sector entenia que Alomar era una continuïtat natural de la política turística de sempre: d'acord amb els interessos hotelers. Però ben aviat, si és que així ho pensaren, s'adonaren de l'errada. Alomar tenia una perfecta sintonia amb Antich, pel qual la política turística no ha de ser la que convé als hotelers, sinó la que és necessària d'acord amb els interessos generals del conjunt de la societat. Si els interessos eren convergents amb els hotelers, perfecte, si no...

L'oposició hotelera. I, efectivament, no ho van ser. Els interessos polítics i ideològics que expressa l'ecotaxa van xocar frontalment amb els interessos hotelers. Tal com aquest setmanari va publicar el passat desembre (en ocasió de l'especial "Nova política turística de les Illes Balears") l'ecotaxa és un element d'importància estratègica per a tota una nova orientació de la política turística

que tendeix a canviar el model de desenvolupament. Efectivament, l'ecotaxa servirà per nodrir (segons es calcula, amb uns 10.000 milions anuals) el fons de rehabilitació d'espais natural i turístics, els quals tendran l'objectiu de fer de les Balears una destinació turística progressivament més qualificada. En altres paraules, s'opta per perdre els paquets turístics de menor poder adquisitiu. Menys turistes, però amb més recursos, podria ser el resum.

La patronal hotelera, tot i dir que està d'acord amb la filosofia inspiradora, s'hi oposa frontalment. Per què? Bàsicament per tres raons. Primera, perquè ells consideren que Alomar i Antich els mentiren en dir-los que no imposarien l'ecotaxa contra la seva voluntat, i ho han fet. Segona, perquè Madrid, en negar-se que l'ecotaxa fos recaptada als aeroports insulars (que seria el més lògic), ells, els hotelers, es convertiren en l'única opció recaptadora, condició que no volen assumir perquè consideren que és discriminatòria, ja que, l'oferta il·legal, no la recaptarà. Tercera raó, perquè asseguren que és un factor que, a ulls dels majoristes de viatges, pot restar competitivitat a les Balears enfront d'altres destinacions.

Les inicials divergències es convertiren en enfrontament obert i sense quarter. La patronal hotelera va arribar a fer

una campanya d'inserció d'anuncis a la premsa que explicaven les seves raons pel "no" a l'ecotaxa. Però la batalla de l'opinió pública la guanyà el Govern balear, que contraatacà amb una enquesta, la qual posava de manifest que la immensa majoria dels ciutadans de les Balears, i no pocs turistes, s'hi mostraven a favor. L'enemistat ha arribat a ser tan intensa que, en ocasions d'esdeveniments turístics, com ara fires internacionals, les tradicionals recepcions de la delegació governamental balear ha tingut el boicot dels representants hotelers.

I així s'arribà al dimarts, dia 10. La plana major de la patronal hotelera era al Parlament. Les intervencions dels membres del Pacte de Progrés foren molt dures contra el sector ("ens sentim insultats", va dir després el president de la Federació Hotelera, Pere Canellas) i vers el Partit Popular, l'únic partit que els ha fet costat. Desemparats a les Balears, els hotelers instaren directament al govern Aznar que presentàs un recurs d'inconstitucionalitat. Així, com es deia abans, ho farà el Govern central. Però a les Balears, mentrestant, Antich i Alomar han aconseguit un gran èxit polític. Pot ser el més important de tota la legislatura.

Miquel Payeras